

УДК 930.1 (477.74)

ІСТОРІОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ РОДУ СКАДОВСЬКИХ

Інна Теплова

Херсонський державний університет
Україна, 73003, м. Херсон, пров. Інженера Корсакова, 47
e-mail: inna_chorn1989@ukr.net

Рід Скадовських, попри згадки на сторінках різноманітних видань, так і не дочекався свого опрацювання у працях українських науковців. На сучасному етапі зберігається передусім суспільний інтерес до роду Скадовських, відбувається накопичення джерельного й історіографічного матеріалу, з'являються праці з історії окремих родів південноукраїнського дворянства.

Нашим завданням є аналіз робіт, що стосуються вивчення діяльності представників роду Скадовських, виокремлення етапів формування наукового інтересу до історії роду, починаючи з 1840-х рр. і до сьогодні.

Інтерес до вивчення окремих сфер діяльності представників родини Скадовських виник у 40-х рр. XIX ст. Ранній період дослідження тривав до встановлення радянської влади, він представлений окремими згадками про господарські досягнення, родові маєтки, наукову та благодійницьку діяльність деяких представників родини. Першим істориком, який у своїх роботах згадував про Скадовських як великих землевласників та успішних господарів, був А.О. Скальковський [1].

Інформація про фінансову підтримку від Скадовських зафіксована у виданнях з історії освітніх установ Півдня України [2]. Подвижницька діяльність родини у роки Кримської війни описана О. Маркевичем [3]. Член товариства сільського господарства Південної Росії П. Забаринський відмічав якість саджанців у Білозерці (родинний маєток, нині районний центр) як найкращу в усьому Херсонському повіті [4]. Землевласників Скадовських, як відомих випускників Новоросійського університету, згадано в ювілейному виданні (1890 р.) [5, с. 690].

Вперше рецензії на твори Миколи Львовича Скадовського з'явилися ще за життя художника [6, с. 12]. Одеський журналіст Д. Енк критично поставився до робіт молодого художника та рекомендував йому випробувати себе у малюнках олівцем. В енциклопедії «Наши художники (живописцы, скульпторы, мозаисты, граверы и медальеры)» (1890 р.)

Миколу помилково називають Левом [7].

Початок історіографічної традиції, щодо дослідження історії Скадовських, визначаємо у некрологах, присвячених видатним представникам роду. Некрологи Миколі Скадовському, розміщені в одеській пресі та датовані 1892 р., нещодавно переопублікувала одеський краєзнавець Ольга Барковська [8].

Активність вивчення доробку Георгія Львовича Скадовського у галузі археології зросла після його виступу на X Археологічному з'їзді (1890 р.) [9]. Відгук на виступ подав член Саратовської архівної комісії М. Готовицький [10]. Аналіз розкопок курганів і знахідок Г. Скадовського зробив В. Ястребов [11], а описи матеріалів березанських студій вперше здійснив професор Е.Р. Штерн, який мав змогу безпосередньо долучитися до опрацювання знахідок [12]. В.І. Гошкевич, засновник Херсонського археологічного музею, однодумець і сподвижник Г.Л. Скадовського в організації археологічної справи у регіоні, не тільки фіксував і популяризував перебіг його археологічних розкопок, а й виходив на певний рівень узагальнення [13-15].

Активна участь Скадовських у сільськогосподарських виставках, відбилася у спеціалізованій літературі, авторами статей вказуються не лише нагороди, але й подається опис представлених на виставку експонатів та їх оцінка [16-17].

У спеціальній літературі середини 1890-х рр. відображена організація Г.Л. Скадовським вакцинації проти сибірської виразки, проаналізовано перебіг щеплень [18].

Інформація про місто Скадовськ присутня у довідниках по курортам Російської імперії [19]. Експортні можливості нового порту та його початкову історію розкрито у роботі В.О. Пташнікова [20]. Вміщені фактичні дані дають підстави твердити про добру обізнаність авторів з внутрішньою діловою документацією порту й особистий зв'язок з його засновником.

У радянський період вивчення роду Скадовських і його спадщини практично не здій-

снювалося, з огляду на дворянський статус ім'я Скадовських набуло негативного забарвлення. В окремих узагальнюючих роботах досягнення представників роду згадуються фрагментарно [21].

Енциклопедичні видання містили інформацію про населені пункти, які раніше були маєтками Скадовських і біографічні довідки про окремих представників. Скадовськ згадано як місто, засноване на землях «поміщика» Сергія Балтазаровича Скадовського [22, с. 211]. Загальні роботи з історії міста обмежувалися повідомленнями про факт купівлі С.Б. Скадовським землі для порту [23]. У багатомісній роботі «Історія міст і сіл Херсонської області» (1983 р.) власників Білозерки характеризували як «жорстоких поміщиків» (про Лева Скадовського), подавали окремі факти з наукової діяльності представників родини [24, с. 151-152].

У 1970-х рр. кандидат медичних наук М. Ревенок започаткував дослідження природничої діяльності Г. Скадовського як самостійної теми. Його роботи написано на основі земських видань. Однак автор припустився окремих фактичних помилок, зокрема називав Георгія Львовича професором і стверджував, що у 1909 р. у Новоросійському університеті було встановлено стипендію його імені [25-26]. Також Г. Скадовський фігурує у синтетичних працях з історії біології (дослідження стану рибальства у Подніпров'ї) [27, с. 249]. Матеріали розкопок Георгія Львовича незмінно перебували у полі наукового дослідження радянських археологів [28, с. 37; 29, с. 29].

Найбільш досліджуваною за радянської доби стала творча діяльність художника М. Скадовського, довідки про нього включають в енциклопедичні видання та роботи з історії культури [30, с. 211; 31, с. 212]. На конференції з нагоди річниці від дня народження М. Скадовського (1996 р.) було представлено декілька доповідей, що розкривали окремі сюжети його мистецької біографії [32].

Діяльність Товариства південноросійських художників досліджував В.А. Афанасьєв. Постать М. Скадовського цікавила його передусім як одного з організаторів товариства. Накопичені мистецтвознавцем матеріали з теми дослідження не були актуалізовані, адже жорстка офіційна ідеологія 1950-х рр. була орієнтована переважно на реалізм передвижників, з підозрою ставилася до інших віянь у мистецтві [33]. Мистецтвознавець проводив пошук інформації у різних виданнях, поста-

вив актуальні питання у вивченні творчої біографії митця. Вивчення постаті художника дослідник продовжив у середині 1990-х рр.

Новітній період дослідження історії та діяльності роду Скадовських розпочинається з кінця 1980-х рр., він пов'язаний з суспільно-політичними змінами, розбудовою незалежної України та визначається посиленням інтересу до генеалогії роду та ролі родини в історії Південної України.

У межах цього періоду треба виокремити етап кінця 1980 – першої половини 1990-х рр., який характеризується сплеском суспільної уваги до Скадовських і, переважно, популярними й аматорськими публікаціями з різноманітної тематики, загальними для яких є повторення добре відомих фактів і похвальних тез. У результаті – сформувався комплекс газетних заміток, що належать до практики соціально-орієнтованого історіописання.

Увага дописувачів була викликана поживленням діяльності нащадків роду у вивченні історії родини. Вперше онук С.Б. Скадовського, Борис Сергійович Скадовський (1921-2011) разом з Едуардом Олександровичем Фальц-Фейном (нар. 1912 р.) відвідали Україну у 1990 р. Замітки про візит містили центральні та місцеві видання [34-37].

Нечисленні публікації місцевих краєзнавців, що мали науковий характер, повторювали основні біографічні факти про С.Б. Скадовського та його роль у житті Скадовська: придбання ділянки, проведення поглиблювальних робіт в акваторії порту, загибель дітей, згадувалося про нереалізований залізничний проект. В одній з перших статей В. Тимошенко називав всіх Скадовських «поміщиками», закидав участь у придушенні повстання селян у маєтках у 1905 р. [38, с. 7]. Однак підтвердити такі дані архівними джерелами поки не вдалося.

З середини 1990-х рр. можна говорити про формування сталого наукового інтересу фахівців різних історичних і суміжних дисциплін до різних напрямів діяльності представників роду, їх внеску у господарське, громадське, наукове, мистецьке життя краю. Землекористування та ведення господарства Скадовськими розглянуто в узагальнюючих працях з історії дворянства на Півдні України й історії заселення краю. Згадуються представники роду і в узагальнюючих працях з історії громадських, наукових організацій і земських установ, діячами яких вони були [39-42].

Художня спадщина Миколи Львовича Скадовського постійно перебуває у центрі уваги

мистецтвознавців. Праці В.Афанасьєва та Н.Ваганової містять факти з художньої біографії (участь у виставках, дружні зв'язки у колі художньої інтелігенції) [43-44]. У роботах народного художника України В.Чуприни окреслено художню біографію Миколи Львовича, виділено сюжети, колористичні рішення та тематичні цикли картин [45]. Працівниця Херсонського обласного художнього музею ім. О.Шовкуненка В.Дяченко продемонструвала місце маєтку Білозерка та родини у творчих пошуках художника [46]. Відображенню у літературних і мистецьких творах трагічних настроїв і подій в історії родини (вбивство Л.Скадовським дружини) присвячена замітка О.Лянсберг [47].

Незмінним залишається інтерес до історії Скадовських зі сторони краєзнавців, у виданнях до ювілеїв видатних діячів Херсонщини наявні короткі повідомлення про життя та діяльність представників роду. М.Тарасова, поряд з іншими знатними родинами Південної України, окрему увагу приділила Скадовським. Дослідниця наводила факти благодійної діяльності, розкрила поведінку представників під час Першої світової та громадянської війн [48-49].

Діяльність С.Б.Скадовського, у контексті історії міста, досліджував скадовський краєзнавець О.Лиховид [51]. До його робіт залучені періодичні видання, путівники, енциклопедії, частково фрагменти архівних джерел. Монографії зосереджують значний фактичний матеріал, однак відсутність посилань на літературу та джерела впливає на наукову цінність робіт.

На сьогодні маємо лише одну комплексну наукову статтю кандидата економічних наук Е.Писаренка [52], що присвячена діяльності Г.Л.Скадовського. У ній розкрито перебіг щеплень проти сибірської виразки, наведено невідомі факти щодо зацікавлень, долю археологічної колекції з Березані, громадську роботу Г.Л.Скадовського, виокремлено факти, що вплинули на його громадську активність. Про археологічну діяльність згадано у роботах про дослідження о.Березань [53, с. 342; 54, с. 31].

Укладення генеалогії роду здійснювали нащадки, які проживають у Росії та Німеччині. На сьогодні найзмістовнішою генеалогічною роботою є праця Марини Миколаївни Строганової (1935-2016). Вона містить біографічні довідки про представників обох гілок роду, розкриває зв'язки з родинами Фальц-Фейнів, Альбрандтів, Шліппе, Достоевських.

Авторка залучила матеріали родинного архіву. У Центральному архіві Федеральної служби безпеки Російської Федерації, архівах ФСБ по Тюменській, Волгоградській областях, Комітеті Державної безпеки Узбекистану М.Строганова знайшла матеріали про кримінальне провадження отця Іоанна, що мають спеціальний режим використання [55]. Однак розвідка М.Строганової не позбавлена певних недоліків: наявні помилки у біографічних довідках, відсутні бібліографічні посилання.

Традиціям вшанування пам'яті М.Л.Скадовського вірний Херсонський обласний художній музей. 10 листопада 2016 р. у ньому відбулася конференція до 170-річчя від дня народження митця.

Отже, історія дослідження роду Скадовських та їх внеску у розвиток південноукраїнського регіону складається із кількох періодів. Ранній період, який припадає на 1840-ті-1917-1920-ті рр., характеризується формуванням інтересу дослідників до господарської діяльності Скадовських, появою перших розвідок про життя та діяльність окремих постатей (природознавця й археолога Г.Л.Скадовського, художника М.Л.Скадовського). Протягом другого періоду, який припав на радянські часи і тривав до кінця 1980-х рр., визначення внеску родини в історії України залежало від загальної оцінки ролі дворянства в економічних і культурних процесах. Фрагментарні згадки про Скадовських зустрічаються в узагальнюючих працях з краєзнавства, археології, природознавства, мистецтвознавства тощо.

Протягом третього, новітнього періоду (з початку 1990-х рр.) зростає інтерес дослідників до досвіду діяльності дворянських родів, у тому числі й Скадовських, відбувається еволюція від популярних до наукових студій. За цей час було суттєво доповнено відомості щодо генеалогії роду, здійснено поступ у напрямі вивчення діяльності окремих його представників. Утім, попри наявність численних студій, присвячених його відомим представникам, на сьогодні актуальною залишається потреба пошуку неактуалізованих джерел у дослідження цієї родинної спільноти.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Скальковский А. Опыт статистического описания Новороссийского края. Ч.2. Хозяйственная статистика / А.Скальковский. – Одесса: Тип. Францова и Нитче, 1853. – 553 с.
2. Сысуев С. Историческая записка об Алешковском уездом и городском 4-х классном училище с 1812 по 1912 г. / С.Сысуев. – Одесса: Типография Л. Нитче, 1912. – 32 с.
3. Маркевич А. Таврическая губерния о время Крымской войны по архивным материалам / А.Маркевич. – Симферо-

поль: Типография Таврического губернского правления, 1905. – 26 с.

4. Забаринский П.А. О мерах, могущих содействовать развитию садоводства среди поселенцев Новороссийского края / П.А. Забаринский // Записки общества сельского хозяйства Южной России. – 1891. – № 2. – С. 40-43.

5. Маркевич А.И. Двадцатилетие Императорского Новороссийского института. Историческая записка и академические списки / А.И. Маркевич. – Одесса: Экономическая типография, 1890. – 734 с.

6. Енк Д. Картины Судковского и Скадовского / Д. Енк // Пчелка. – 1881. – № 1. – 21 марта. – С. 12.

7. Булгаков О.Н. Наши художники на академических выставках последнего 25-летия. Биографии художников, с портретами и снимками с их произведений / О.Н. Булгаков. – Т. 2: Л-Я. – СПб.: Тип. А.С. Суворина, 1890. – 297 с.

8. Барковская О. Инициатор товарищества / О. Барковская [Электронный ресурс] // «Мигдаль Times». – 2004. – № 44. – Февраль-март. – Режим доступа: <http://www.softlab.od.ua/initiator-tovarishhestva.html>

9. Восьмой археологический съезд в Москве 8 января 1890 г. – М.: Типография А.И. Мамонтова и Ко, 1891. – 25 с.

10. Готовицкий М.В. Задачи археологии в Саратовском крае по сообщениям, сделанным на VIII Археологическом съезде / М.В. Готовицкий // Труды Саратовской ученой архивной комиссии. – Т. III. – Вып. 1. – Саратов: Тип. Губернского земства, 1890. – С. 271-291.

11. Ястребов В. Опыт топографического обозрения древностей Херсонской губернии / В. Ястребов // ЗООИД. – 1894. – Т. 17. – С. 63-176.

12. Штерн Э.Р. О последних раскопках и находках в Ольвии / Э.Р. Штерн // ЗООИД. – 1900. – Т. 22. – С. 101-124.

13. Гошкевич В.И. Древние городища на берегах низового Днепра / В.И. Гошкевич // Летопись музея. Вып. 3 / Херсон. музей древностей Херсон. края. – Херсон, 1913. – Вып. 47. – 31 с.: ил.

14. Летопись музея за 1909, 1910, 1911 гг. с иллюстрациями / сост. В.И. Гошкевич. – Херсон: Паровая типо-литография преемников О.Д. Ходушиной, 1912. – 85 с.

15. Летопись музея за 1912 г. с иллюстрациями / сост. В.И. Гошкевич. – Херсон: Паровая типо-литография преемников О.Д. Ходушиной, 1914. – 71 с.

16. Доклад управы о сельскохозяйственных выставках // СХЗ. – 1880. – Октябрь-ноябрь-декабрь, год 13. – 280 с.

17. Путеводитель по Херсонской земской сельскохозяйственной и промышленной выставке 1890 г. в Херсоне. – Одесса: Тип. «Одесского листка», изд. Я.Л. Чертка, 1890. – 45 с.

18. Опыты прививки сибирской язвы овцам, произведенные в имении г. Скадовского Херсонской губернии // Записки Императорского общества сельского хозяйства Южной России. – 1885. – № 11 (ноябрь). – С. 551-561.

19. Авдеенко И. Таврические курорты (Ялта, Евпатория, Скадовск). Краткий путеводитель / И. Авдеенко. – Одесса: Экономическая типография, 1912. – 8 с.

20. Пташников В.А. Скадовск – новый порт на северном побережье Черного моря / В.А. Пташников. – СПб.: Электропечатная Россия, 1900. – 18 с.

21. Ковальський В.Г. Скадовськ / В.Г. Ковальський; В.В. Тимошенко. – О.: Маяк, 1969. – 45 с.

22. Скадовськ // Українська Радянська Енциклопедія. – Т. 10: Салют-Стоговізі / Редкол.: (голова) М.П. Бажан. – К.: Українська Радянська Енциклопедія, 1983. – С. 211.

23. Тимошенко В.В. Скадовск: путеводитель. Изд. 2-е, дополненное / В.В. Тимошенко; ред. А.С. Щеглова. – Симферополь: Таврия, 1986. – 48 с.

24. Белозерка // История городов и сел Украинской ССР. Херсонская область. – К.: Институт истории Академии наук УРСР, 1983. – С. 151-160.

25. Ревенок М. З Ценковським пішов на «сibirку» / М. Ревенок // Наддніпрянська правда. – 1998. – 9 серпня. – С. 2.

26. Ревенок Н.Д. Прогрессивный земский деятель (к 125-летию со дня рождения Г.Л. Скадовского) / Н.Д. Ревенок // Советское здравоохранение. – 1972. – № 1. – С. 64-66.

27. Развитие биологии на Украине: в 3 т. / Гл. редкол.: Сытник А.М. (гл. ред.) и др. – Т. 1: С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции. – К.: Наукова думка, 1984. – 416 с.

28. Дзис-Райко Г.О. Липна кераміка з о. Березані VII-VI ст. до н.е. (на матеріалах Одеського державного археологічного музею) / Г.О. Дзис-Райко // Матеріали з археології Північного Причорномор'я. – 1959. – Вип. 2. – С. 36-43.

29. Рыбаков Б.А. Античные государства Северного Причерноморья / Б.А. Рыбаков, Р.М. Мунчаев, В.А. Башилов, П.Г. Гайдуков. – М.: Наука, 1984. – 400 с.

30. Словник художників України / Відп. ред М.П. Бажан. – К.: Головна редакція УРЕ, 1973. – 271 с.

31. Скадовський М.Л. // Українська Радянська Енциклопедія. – Т. 10: Салют-Стоговізі / Редкол.: (голова) М.П. Бажан. – 2-ге вид. – К.: Українська Радянська Енциклопедія, 1983. – С. 212.

32. Херсонський обласний художній музей імені О.О. Шовкуненка. Фонд художника М.Л. Скадовського. Афанасьєв В.А. Художник Николай Львович Скадовский (материалы о жизни и творчестве). – К., 1996. – 26 арк.

33. Афанасьєв В.А. Товариство південноросійських художників / В.Афанасьєв. – К.: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1961. – 130 с.+іл.

34. Вареник Н. Признание в любви Скадовску / Н. Вареник // Правда Украины. – 1991. – 17 сентября. – С. 4.

35. Буторін О. Виконання бажань / О. Буторін // Наддніпрянська правда. – 1991. – (№ 193). – 5 жовтня.

36. Бондарев Ю. Скадовська загадка / Ю. Бондарев // Чорноморськ. – 1999. – 24.03; 31.03; 7.04; 21.04; 28.04.

37. Рудницький Г. Порт Скадовськ / Г. Рудницький // Кримська світлиця. – 1993. – 20 березня.

38. Тимошенко В.В. Скадовск: путеводитель. Изд. 2-е, дополненное / В.В. Тимошенко; ред. А.С. Щеглова. – Симферополь: Таврия, 1986. – 48 с.

39. Кругла Н.А. Діяльність Херсонського губернского земства по організації боротьби з епідеміями у XIX столітті / Н.А. Кругла, О.П. Безлуцька // Південний архів. Історичні науки. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. – Вип. 28/29. – С. 94-101.

40. Савчук В.С. Естественнонаучные общества юга Российской империи (вторая половина XIX – начало XX в.) / В.С. Савчук. – Днепропетровськ: Видавництво ДДУ, 1994. – 232 с.

41. Сінкевич І.Ю. Херсонська губерньська вчена архівна комісія: нові знахідки та старі проблеми / І.Ю. Сінкевич // Південний архів. Збірник наукових праць. Історичні науки. – 1999. – Вип. 1. – С. 18-39.

42. Товарищество южнорусских художников: библиографический справочник в 2-х ч. / Сост. В.А. Афанасьев, О.М. Барковская. – Одесса, 2000. – 302 с.

43. Афанасьєв В. «...Свідомий українець, талановитий артист-маляр» / В. Афанасьєв // Культура і життя. – 1996. – 4 грудня. – С. 4.

44. Ваганова Н. Микола Скадовський, наш земляк / Н. Ваганова // Наддніпрянська правда. – 1997. – № 8. – 21 січня.

45. Скадовський М. (1846-1892). До 155-річчя від дня народження / Автор-укладач В.Г. Чуприна, ред. Зелена Л.І., відпов. за вип. Нікулькіна Н.В. – Херсон: Херсонська обласна універсальна бібліотека ім. О. Гончара, Херсонський художній музей ім. О.О. Шовкуненка, 2000. – 35 с.

46. Дяченко В. Творча Мекка художника Миколи Скадовського / В. Дяченко // Константи: альманах соціальних досліджень. – 2007. – № 1. – С. 117-120.

47. Лянсберг О. Покаянная молитва Льва Скадовского / О. Лянсберг // Родной край. – 2010. – 29 декабря – № 2. – С. 9-10.

48. Тарасова М.Б. Скадовск – жемчужина Таврии / М.Б. Тарасова // Potemkin – city. – 2013. – № 6. – С. 10-11

49. Службовий архів Херсонської обласної державної телерадіокомпанії «Скіфія» (м. Херсон). Тарасова М.Б. Сестри милосердя міста Херсона, проект «Из глубины веков», фрагмент телерадіо передачі, відео.

50. Дяченко С. Белозерка Скадовских. Имена Херсонского края / С. Дяченко // Вгору. – 2007. – № 51 (273). – С. 8-9.

51. Лиховид О.М. Скадовськ: місто, порт, курорт / О.М. Лиховид. – Скадовськ: Альянс, 2004. – 252 с.

52. Писаренко Э.Е. Георгий Львович Скадовский / Э.Е. Писаренко // Вопросы истории. – 2005. – № 11. – С. 54-70.

53. Смирнов А.И. К вопросу о косторезном производстве Березанского городища / А.И. Смирнов // Древнее Причерно-

морье. – Одесса: ФЛП «Фридман АС», 2008. – Вып. VIII. – С. 341-346.

54. Соловьев С. Л. История археологических исследований на Березани / С.Л. Соловьев // Борисфен-Березань: археологическая коллекция Эрмитажа. – СПб.: Издательство ГЭ, 2005. – С. 31-40.

55. Строганова М.Н. История рода Скадовских герба «Долленга», его потомки и родственники в России (век XVIII – век XXI). Документы и воспоминания современников / М.Н. Строганова. – М.: Изд-во Московского университета, 2001. – 370 с.

Теплова Інна Історіографія дослідження роду Скадовських

У статті досліджується історіографія роду Скадовських. Розглянуто основні етапи вивчення, виокремлено передумови та причини формування дослідницького інтересу до історії дворянської родини. Робиться висновок про те, що різнопланова активність представників роду зумовила постійну увагу з боку дослідників різних галузей. Тривалий період дослідження роду Скадовських не виходило далеко за межі краєзнавчих студій.

Ключові слова: рід Скадовських, історіографія дослідження роду, південноукраїнське дворянство, генеалогія, Скадовськ, Південна Україна

Теплова Инна Историография исследования рода Скадовских

В статье исследуется историография рода Скадовских. Рассмотрены основные этапы изучения, выделены предпосылки и причины формирования исследовательского интереса к истории дворянской семьи. Делается вывод о том, что разноплановая активность представителей рода обусловила постоянное внимание со стороны исследователей различных областей науки. Длительный период исследования рода Скадовских не выходил за пределы краеведческих исследований.

Ключевые слова: род Скадовских, историография исследования рода, южноукраинское дворянство, генеалогия, Скадовск, Южная Украина

Теплова Inna Historiography of the study of the Skadovs'ki family

The article examines the historiography of the Skadovs'ki family. Shown that the kind of story studies Skadovs'ki family and their contribution to the development of of South Ukrainian region has several periods. The early period, which falls on those 1840-1917-1920-ies is characterized by the formation of interest to economic activity of Skadovs'ki family, appearance the first research about life and activities of different figures (naturalist and archaeologist G.L. Skadovsky, painter M.L. Skadovsky).

The second period came in the Soviet period and lasted up to the end of 1980s. During this time define the contribution of the family in the history of Ukraine depended on the overall assessment of the role of the nobility in the economic and cultural processes.

During the third, modern period (from the early 1990's) increases interest of researchers to the experience of noble families, including the Skadovs'ki family, been an evolution from the popular to the scientific studies. It was greatly complemented the information about genealogy of family, there were achievements in the direction of the study of its individual representatives.

Diverse activities representatives of family has led to constant attention of the researchers in various industries. The long period of studies Skadovs'ki family kind does not go far beyond the local history studies. We was made conclusion about the lack of papers in the Ukrainian historiography, which would make full covered the life and work the Skadovs'ki family.

Keywords: Skadovs'ki family, the historiography of the study of the genus, the nobility of Southern Ukraine, genealogy, Southern Ukraine

Рецензенти:

Господаренко О.В., к.і.н., доцент

Тригуб О.П., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 07.04.2017 р.